

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

סי"ע 49967-09-11
סי"ע 49989-09-11
סי"ע 49997-09-11
06 דצמבר 2012

1

לפני:

כב' השופט ד"ר יצחק לובוצקי

התובעות

1. חיה מרים גרוניך

2. לוי רחל

3. יעל מרים שגב

ע"י ב"כ: עו"ד דן אבידן

הנתבעת

שירותי בריאות כללית

ע"י ב"כ: עו"ד גיא גולן

2

3

החלטה

4

5

6

7

8

9

10

11

12

13

14

15

16

17

18

19

20

21

22

לפני בקשה לאישור התביעה כתובענה ייצוגית מכוח חוק תובענות ייצוגיות, התשס"ו – 2006 (להלן: "חוק תובענות ייצוגיות" או "החוק").

גב' גרוניך חיה מרים, גב' לוי רחל וגב' שגב יעל מרים (להלן גם: "המבקשות") הועסקו כאחיות חדר ניתוח בבית חולים השרון השייך לשירותי בריאות כללית (להלן: "המשיבה"), במשך תקופות שונות, ופרשו לגמלאות במהלך השנים 2008-2009.

ביום 25.9.11 הגישו המבקשות תביעתן כנגד המשיבה לתשלום מענק חודשי הסתגלות בגובה של 3 משכורות לכל אחת. בד בבד עם הגשת התביעה, הוגשה גם הבקשה הנוכחית לאישור התביעה כתובענה ייצוגית, גם כן בעילה של אי תשלום "מענק הסתגלות".

דיון והכרעה:

התובענה הייצוגית הינה הסדר ייחודי ויוצא דופן, המאפשר צירופן של תביעות אישיות של תובעים רבים, לא כולם ידועים, לתובענה אחת קולקטיבית וניהולה בידי תובע מייצג. פסק הדין בתובענה מסוג זה מהווה "מעשה בית דין" לגבי חברי הקבוצה, אשר אינם מודעים על אי רצונם להיכלל בה (ע"א 2967/95 מגן וקשת בע"מ נ' טמפו תעשיות בירה בע"מ, פ"ד נא (2) 312, 323 (1997)).

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

סי"ע 49967-09-11

סי"ע 49989-09-11

סי"ע 49997-09-11

06 דצמבר 2012

- 1 "ביסוד התובענה הייצוגית, מונחים שני שיקולים מרכזיים: האחד, הגנה על
2 אינטרס הפרט באמצעות מתן תרופה ליחיד שנפגע. אותו יחיד, ברוב
3 המקרים, אינו טורח להגיש תביעה. ... השיקול השני עניינו אינטרס הציבור.
4 ביסוד אינטרס זה מונח הצורך לאכוף את הוראות החוק שבגדריו מצויה
5 התובענה הייצוגית. לתובענה הייצוגית ערך מרתיע. מפירי החוק יודעים כי
6 לניזוקים יכולת פעולה נגדם... אינטרס ציבורי זה מוגבר לאור היעילות
7 והחסכון במשאבים של הצדדים ובית המשפט הנלווים לתובענה הייצוגית.
8 כן מושגת באמצעותה אחדות בהחלטות בית המשפט בעניינים דומים. נמנע
9 ריבוי של תביעות..."
- 10 (ראו: ברע"א 4556/94 טצת נ' זילברשץ, פ"ד מט (5) 774, 785; להלן: "פרשת טצת").
- 11
- 12 בצד היתרונות הגלומים בתובענה הייצוגית, טמונות גם סכנות, שכן ההכרעה הניתנת בה מהווה
13 מעשה בית דין כלפי כלל חברי הקבוצה, והיא עלולה לפגוע באדם יחיד אשר כלל לא היה מודע
14 לקיומה (פרשת טצת). חסרון אפשרי נוסף הוא ייצוג לקוי על ידי התובע הייצוגי. לפיכך, הציב
15 המחוקק משוכות שונות בדרכם של תובעים המבקשים לברר את תביעתם בדרך של הגשת תובענה
16 ייצוגית. בשלב בירור הבקשה לאישור התביעה כתובענה ייצוגית, על בית הדין לבחון אם התביעה
17 עומדת בתנאים להגשת תובענה ייצוגית, כפי שנקבעו על ידי המחוקק במסגרת חוק תובענות
18 ייצוגיות וכפי שפורשו בהלכה הפסוקה (ע"ע 6540-10-10 יבגני גולוב- אלטרנטיבה שירותי אבטחה
19 בע"מ, מיום 12.1.12 (להלן: "עניין אלטרנטיבה").
- 20
- 21 לצורך אישור התביעה כתובענה ייצוגית, על המבקשות לעמוד אם כך במשוכות כפי שנקבעו על ידי
22 המחוקק, והן:
- 23
- 24 1. יש לבדוק אם התביעה כלולה בתוספת השנייה לחוק, או "בעניין שנקבע בהוראת חוק מפורשת
 - 25 כי ניתן להגיש בו תובענה ייצוגית" כאמור בסעיף 3(א) לחוק.
 - 26 2. יש לבחון האם עומדת למבקשות עילת תביעה אישית כנגד המשיבה. סעיף 4 לחוק מגדיר מי
 - 27 רשאי להגיש בקשה לאישור תובענה ייצוגית כך: "...אדם שיש לו עילה בתביעה או בעניין
 - 28 כאמור בסעיף 3(א), המעוררת שאלות מהותיות של עובדה או משפט המשותפות לכלל החברים
 - 29 הנמנים עם קבוצת בני אדם- בשם אותה קבוצה".
 - 30 3. יש לבדוק אם מתקיימים התנאים הנקובים בסעיף 8 לחוק:
 - 31 "בית המשפט רשאי לאשר תובענה ייצוגית, אם מצא שהתקיימו כל אלה-
 - 32 (1) התובענה מעוררת שאלות מהותיות של עובדה או משפט המשותפות לכלל חברי
 - 33 הקבוצה, ויש אפשרות סבירה שהן יוכרעו לטובת הקבוצה;
 - 34 (2) תובענה ייצוגית היא הדרך היעילה וההוגנת להכרעה במחלוקת בנסיבות העניין;

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

סי"ע 49967-09-11
סי"ע 49989-09-11
סי"ע 49997-09-11
06 דצמבר 2012

(3) קיים יסוד סביר להניח כי עניינם של כלל חברי הקבוצה ייוצג וינוהל בדרך
הולמת..

(4) קיים יסוד סביר להניח כי עניינם של כלל חברי הקבוצה ייוצג וינוהל בתום לב".

נפנה לבחון האם הבקשה שבפני עומדת בקריטריונים אלה:

האם תביעת המבקשות נכללת בתוספת השניה לחוק?

סעיף 3 לחוק תובענות ייצוגיות קובע כי:

"3. א. לא תוגש תובענה ייצוגית אלא בתביעה כמפורט בתוספת השנייה

או בעניין שנקבע בהוראת חוק מפורשת כי ניתן להגיש בו תובענה ייצוגית..."

בתוספת השנייה לחוק (להלן: "התוספת"), מופיעה רשימת העילות בגינן ניתן לאשר תובענה כתובענה ייצוגית. סעיף 10 לתוספת, הרלוונטי לענייננו, קובע בין היתר, כי ניתן להגיש בקשה לאישור תובענה ייצוגית בתובענות מסוימות, אשר לבית דין זה סמכות ייחודית לדון בהן לפי סעיף 24(א)(1) או (3) לחוק בית הדין לעבודה, התשכ"ט-1969; ובלבד שלא נדרש במסגרתה סעד של פיצויי הלנת קצבה, פיצויי הלנת שכר, או פיצויי הלנת פיצויי פיטורים לפי הוראות סעיפים 16, 17 ו-20 לחוק הגנת השכר התשי"ח – 1958.

ואולם, סעיף 10(3) לתוספת מסייג את הכלל האמור, באופן הבא:

"תביעה – למעט תביעה של עובד שחל עליו הסכם קיבוצי המסדיר את תנאי עבודתו, והמעביד של אותו עובד או ארגון מעבידים שהוא חבר בו, צד להסכם הקיבוצי;
"הסכם קיבוצי" – הסכם קיבוצי לפי חוק הסכמים קיבוציים, התשי"ז-1957, או הסדר קיבוצי בכתב".

בע"ע 629/07 יגאל וירון נ' תבל אבטחה ניקיון ושירותים בע"מ (מיום 3.1.11, להלן: "עניין וירון") קבע בית הדין הארצי כי:

"הלכה למעשה, מאפשר פריט 10 הגשת תובענה ייצוגית בהליכים שעניינם יחסי עובד ומעביד, לרבות השאלה בדבר קיומם של יחסי עבודה, זכויות הנובעות מחוזה העבודה או מכח חקיקת המגן, עילות הנובעות מסיום יחסי העבודה, משא ומתן לקראת כריתת חוזה עבודה וקבלה או אי קבלה לעבודה. כמו כן, ניתן להגיש

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

סי"ע 49967-09-11

סי"ע 49989-09-11

סי"ע 49997-09-11

06 דצמבר 2012

1 תובענה ייצוגית של חברים ומעבידים כנגד קופות גמל וכל תובענה אחרת לקצבה,
2 הנובעת מיחסי העבודה בהתאם לסמכות בית הדין לעבודה. על אלו נוספות עילות
3 שעניינן שוויון הזדמנויות בעבודה והפליה מטעמים שונים".
4

האם קיים הסכם קיבוצי השולל את האפשרות לאשר התובענה הייצוגית?

5 התכלית העומדת בבסיסו של סעיף 10 (3) לתוספת לחוק הינה "לעודד הסדרת תנאי עבודה במקום
6 עבודה מאורגן בהסכם קיבוצי ובדרך של הסכמה קיבוצית".
7 (ע"ע 12842-07-10 ע"ד אסף אייל – הוט מערכות תקשורת בע"מ (לא פורסם) 9/6/2011 (להלן:
8 "פסק דין הוט").

9 בע"ע 454/09 ב.ג מוקד אבטחה בע"מ נ' סיגל בן שלמה (מיום 29.3.11) (להלן: "עניין בן שלמה")
10 נקבע כי יש ליתן משקל רב להיותו של מקום עבודה מאורגן מקום בו קיים ארגון עובדים הפועל
11 לטובת עובדי החברה. ואכן, מדיניותו של בית דין זה היא, כי הדרך הטובה לבירור סכסוך הנוגע
12 לקבוצת עובדים מאורגנת במקום עבודה מאורגן, היא בהליך של סכסוך קיבוצי. לפיכך, מקום בו
13 פועל ארגון העובדים להגשת בקשת צד בסכסוך קיבוצי, הרי שניהול הדיון במסגרת תובענה ייצוגית
14 לא יהיה היעיל והצודק ביותר (ראה ע"ע 1210/02 ביברג – אל על נתיבי אוויר לישראל בע"מ, פד"ע
15 לח 115).

16 בעניין וירון קבעה כב' השופטת ליבנה, כי גם כאשר מדובר במקום עבודה מאורגן, מוקנה לבית הדין
17 שיקול הדעת האם לאשר את התובענה הייצוגית, וזאת במקרים חריגים בהם "נסיבות העניין,
18 תכלית החוק ושיקולי צדק" מצדיקים זאת. כך למשל, מקום בו ארגון העובדים אינו פועל לאכיפה
19 מלאה של זכויות העובדים בענף, יתכן כי מוצדק יהא לאשר תובענה ייצוגית על אף חסיג הקבוע
20 בסעיף 10(3) לתוספת. לעומתה, סבר כב' השופט (בדימוס) ס. אדלר, כי "במקומות עבודה מאורגנים
21 שבהם ארגון עובדים יציג והסכם קיבוצי תקף, אין לאפשר ניהולה של תובענה ייצוגית", תוך
22 השארת פתח מצומצם יותר לחריגה מכך- דוגמת מקרים בהם מדובר בארגון עובדים "שאינו
23 אונטני או אינו פעיל" או כאשר "אין מדובר בהסכם קיבוצי בר תוקף, וזאת לא מטעמים טכניים".
24 כב' השופט ע. רבינוביץ הסכים עם עמדת כב' השופטת ליבנה כי "במקרים חריגים, בהם מוצא בית
25 הדין שהתובענה הייצוגית לא תפגע בתכלית העומדת ביסוד הסייג הקבוע בסעיף 10(3) לחוק
26 ומשיקולי צדק, ניתן יהיה לשקול בחיוב אישור תובענה ייצוגית גם במקום עבודה מאורגן".

27 התפתחות הפסיקה בסוגייה פורטה לאחרונה בפסק דין מקיף מפי כב' נשיאת בית הדין הארצי
28 לעבודה, כב' השופטת נילי ארד, בע"ע 132/10 ו – 53083-10-10 אבי אילן בוסקילה ואח' – סער
29 בטחון בע"מ ואח' (מיום 3 לספטמבר 2012) (להלן: "עניין בוסקילה").

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

סי"ע 49967-09-11

סי"ע 49989-09-11

סי"ע 49997-09-11

06 דצמבר 2012

שם נאמור, בין היתר, הדברים הבאים:

"ההלכה הפסוקה כיום, לפיה במקרים בהם חל במקום העבודה הסכם קיבוצי יילקחו בחשבון נסיבותיו של כל מקרה, מאפייניו של ענף התעסוקה המדובר והאם קיימת בו תופעה של הפרה שיטתית של זכויות העובדים, פועלו של ארגון העובדים ודרך התנהלותו ותום ליבו של המעסיק במסגרת התקופה הרלבנטית ובהליך שקדם לאישור התובענה הייצוגית, באופן שתכליתו של פריט 10 (3) לתוספת לא מתקיימת ולא ממומשת. ועל כן גם לא ניתן לומר כי התנאי השני שמופיע בו, דהיינו שההסכם הקיבוצי מסדיר את תנאי העבודה, אכן מתקיים, זאת כאשר ברור שהמעסיקה אינה מיישמת אותו כלל לאורך כל אותן השנים.

...

הסייג הקבוע בסעיף 10(3) לתוספת השניה לחוק תבענות ייצוגיות, אינו בבחינת הוראה גורפת, כי אם בבחינת טענה הגנה שהנטל להוכחתה, על הטוען לתחולת הסייג.

מפרשנותו התכליתית והלשונית של סעיף 10 (3) עולה כי במקרים בהם לא יושמו בפועל, הלכה למעשה, תנאי העבודה המוסדרים בהסכם הקיבוצי המעגן את הזכות שבמחלוקת, לא יקום המחסום הסטטוטורי מפני אישורה של התביעה לזכות כתובענה ייצוגית, זאת, גם אם חל על הצדדים הסכם קיבוצי, הקובע הוראות המתייחסות במפורש לעילת התביעה הייצוגית, במקום עבודה מאורגן. המחסום הסטטוטורי שבסעיף 10 (3) לא יקום בנסיבות בהן הוברר כי המעסיק העלה לראשונה בחוסר תום לב דבר קיומו של ההסכם הקיבוצי ותחולתו עליו, בעת הגשת הבקשה לאישור התובענה הייצוגית במטרה 'להתחמק מעונשו של ההליך'; או במקרים בהם המעסיק לא הכחיש קיומו של ההסכם אך נמנע במשך שנים רבות מלהחיל בפועל את ההסכם; או אם המעסיק לא יישם, הלכה למעשה, את הוראות ההסכם הספציפיות לעילת התובענה הייצוגית, גם אם יתר הוראות ההסכם יושמו הלכה למעשה, או כאשר המעסיק לא היה מודע כלל לקיומו של ההסכם; או כאשר המעסיק ביקש לחסות בצילו של הסכם קיבוצי, אליו הצטרף לאחר הגשת התביעה.

ועוד זאת. המחסום הסטטוטורי מכוח סעיף 10 (3) לא יקום בנסיבות בהן ארגון העובדים, כצד להסכם הקיבוצי, אינו אותנטי, או אינו פעיל; או, כאשר נמצא כי ארגון העובדים היציג לא עשה, ואינו עושה, הנדרש ליישומן בפועל של ההוראות הקיבוציות בהסכם לרבות "באמצעות משא ומתן, לרבות הפעלת כוח ארגוני, ועדות פריטטיות, בורריות והגשת תובענה בבתי הדין לעבודה' בהליך קיבוצי".

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

סי"ע 49967-09-11

סי"ע 49989-09-11

סי"ע 49997-09-11

06 דצמבר 2012

- 1 דומה, שאין חולק כי מערכת יחסי העבודה שבין המשיבה לבין עובדיה, ובכללם המבקשות, מוסדרת
2 ע"י שורה ארוכה של הסכמים קיבוציים וברי כי מדובר בענייננו במקום עבודה מאורגן.
3 מנגד, לא הוכח כי המשיבה העלתה את הטענה בדבר היותה מקום עבודה מאורגן בחוסר תום לב
4 ואו כי ההסכמים הקיבוציים עליהם חתומה המשיבה הינם בבחינת "אות מתח", כלשון של
5 המבקשות. בנוסף, לא נטען וממילא גם לא הוכח כי ארגון העובדים אינו אותנטי/אינו פעיל, וכן לא
6 הוכח כי ארגון העובדים אינו פועל לאכיפה של זכויות העובדים, ובכללן המבקשות, אצל המשיבה.
7 ממילא, עמדתו של ארגון העובדים לא הוצגה בפנינו, ולא נשמעה עמדתו בסוגיה.
8
9 כך גם לא הובאו טעמים מיוחדים שיש בהם כדי להצדיק חריגה מהכלל, ולפיז אין לאפשר ניהול
10 תובענה כייצוגית במקום עבודה מאורגן, כדוגמת המשיבה.
11 ואכן, כפי שנקבע בעניין בן שלמה, גם במקרה זה סבורני כי דרך טובה יותר לבירור הסכסוך, אם
12 וככל שהוא אכן נוגע לקבוצת עובדים גדולה יותר מעבר למבקשות עצמן, היא בהליך שיוגש
13 באמצעות ארגון העובדים היציג במשיבה.
14
15 לאור כל האמור, במקרה דנן פועל החריג הקבוע בסעיף 10(3) לתוספת המציב מחסום בפני אישור
16 התובענה כתובענה ייצוגית.
17
18 למעלה מן הדרוש נבחן, האם במקרה דנן מתקיימים יתר התנאים הדרושים לצורך אישור התובענה
19 כייצוגית:
20
21 **קיום עילת תביעה אישית – סעיף 4(א)(1) לחוק:**
22
23 אמת המידה לעניין קיום עילת תביעה אישית היא ראיה לכאורה לעילת התביעה, וזאת "במידת
24 הסבירות הראויה". עוד נקבע, כי על התובע (מבקש) להצביע על קיום עילת תביעה אישית הראויה
25 להתברר בדרך של תובענה ייצוגית. שאלת קיום עילת תביעה ייצוגית, כרוכה בשאלת סיכויי
26 ההצלחה להוכחת אותה עילה (עניין וירון וכן ע"א 2967/95 מגו וקשת בע"מ – טמפנו תעשיות בירה
27 בע"מ פ"ד נא(2) 312 (1997)).
28
29 במקרה הנוכחי, יש מקום לאפשר למבקשות להוכיח באופן פרטני את תביעתן להפליה בקשר לאי
30 תשלום מענק חודשי הסתגלות עם פרישתן לפנסיה, וכי מדובר בעילה שהיא אכן ברת תביעה. שהרי
31 המשיבה עצמה מודה, כי אי אילו מעובדיה זכו לקבל מענק הסתגלות עם פרישתם לפנסיה, והשאלה
32 האם מדובר בהפליה אסורה או אבחנה מותרת מטעמים חריגים ומוצדקים, היא שאלה שראויה
33 להתברר כדבעי במסגרת תביעתן הפרטנית של המבקשות.
34

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

סי"ע 49967-09-11

סי"ע 49989-09-11

סי"ע 49997-09-11

06 דצמבר 2012

- 1 לא שוכנעתי כי במקרה הנוכחי התקיימו התנאים הקבועים בסעיף 8 לחוק, קרי, כי התובענה
- 2 מעוררת שאלות מהותיות של עובדה או משפט המשותפת לכלל חברי הקבוצה וכי תובענה ייצוגית
- 3 היא הדרך היעילה וההוגנת להכרעה במחלוקת בנסיבות העניין. ואנמק:
- 4 בעניין וירון נידון בהרחבה התנאי הנקוב בסעיף 8 (א) (1) לחוק, על פיו נדרש כי התביעה תעורר
- 5 "שאלות מהותיות" של עובדה או משפט המשותפות לכלל חברי הקבוצה ויש אפשרות סבירה שהם
- 6 יוכרעו לטובת הקבוצה. בית הדין הארצי קבע כי: "די בכך שהיסוד המשותף מהווה מרכיב מהותי
- 7 בהתדיינות... יש לפרש את השאלות העולות מן התובענה תוך זיקה להקשר התעסוקתי ולמצב
- 8 שוק העבודה באותו ענף; לחוקיותו של הזכויות הנטבעות בכתב התביעה; לשאלה האם התעוררה
- 9 מחלוקת אמיתית באשר לזכאותו של התובע המייצג לסעד המבוקש; ולכלל נסיבות העניין".
- 10 כן נפסק כי: "ברור שיתכן ותביעה ייצוגית תאושר גם מקום בו הסעד הכספי הנתבע אינו זהה, ואין
- 11 בעובדה זו כדי להוות שיקול נגד ניהול התובענה כייצוגית..." (נ"ע 6540-10-10 יבגני גולוב –
- 12 אלטרנטיבה שירותי אבטחה בע"מ, (מיום 12/1/12).
- 13
- 14 עם זאת, במקרה הנוכחי מדובר בטענה כללית להפליה שאינה מתאימה להליך ייצוגי ודורשת
- 15 בדיקה עובדתית פרטנית ומקיפה של כל מקרה לגופו.
- 16
- 17 ובאשר לסעיף 8(2) לחוק, הקובע כי "תובענה ייצוגית היא הדרך היעילה וההוגנת להכרעה
- 18 במחלוקת בנסיבות העניין" –
- 19
- 20 בית הדין לעבודה יאפשר השתתפותם של טוענים בהליך ייצוגי, רק אם נראה בעליל שקיום הדיון
- 21 בדרך כזאת יביא לידי סיום הסכסוך ביעילות, ולא במקרים שיש חשש להחרפתו ולסרבולו.
- 22
- 23 כך למשל, לא אפשר בית הדין הארצי לעבודה הגשת "תובענה ייצוגית", כאשר התברר שלכל אחד
- 24 מהתובעים קיימת תביעה בסכומים ניכרים (נ"ע 247/09 אביב סמוכה נ' התאחדות הכדורגל, מיום
- 25 21.3.11). בית הדין סבר שהמכשיר של "תובענה ייצוגית" נועד ל"ציבור צרכנים גדול וקשה יום" ולא
- 26 להחליף אוסף של תביעות אישיות (נ"ע 339/07 רותי אורן ואח' נ' בנק הפועלים ואחרים, מיום
- 27 18.1.09).
- 28
- 29 בעניינו, מדובר בתביעה בסכומים ניכרים, דבר המהווה טעם נוסף המצדיק את דחיית הבקשה
- 30 לאישור התובענה הייצוגית.
- 31
- 32
- 33

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

סי"ע 49967-09-11

סי"ע 49989-09-11

סי"ע 49997-09-11

06 דצמבר 2012

1 כמו כן, התוצאה הנכונה של כל תביעה עלולה להיות שונה מאחת לאחרת, וכל אחת דורשת מהן
2 בירור פרטני. התובענה הייצוגיות איננה הכלי הראוי לבירור בעניין כזה.
3
4 יתר על כן, לא מן הנמנע כי עובדים רבים יבקשו להצטרף להליך ויסרבלו את הדיון.
5 מכל האמור יש לקבוע כי תובענה ייצוגית אינה הדרך המתאימה והיעילה להכרעה במחלוקת דין.
6
7 לאור הכרעתי זו, לא מצאתי מקום להתייחס לשאלה האם ניהול וייצוג חברי הקבוצה ייעשה בדרך
8 הולמת ובתום לב.
9

סוף דבר :

10 לאור כל האמור לעיל, החלטתי לדחות את הבקשה לאישור התובענה כייצוגית.
11
12
13
14 ההליך העיקרי הפרטני ימשך כסדרו וייקבע ע"י המזכירות לפני שופט, לקדם משפט.
15
16 כל צד יישא בהוצאותיו, בקשר לבקשה הנוכחית.
17
18

19 ניתן היום, כ"ב כסלו תשע"ג, (06 דצמבר 2012), בהעדר הצדדים.

20
21 חתימה